

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement

Binnen de stad, 7 fr. per jaar.
Buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 155 centimen per drukregel.
Reclamen, voornissen en andere artikelen vooraan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 15 JULI

Provinciale raad.

Zitting van den 7 juli.

De H. Gouverneur verzoekt den Raad het voorstel rakende de toezieningsdienst van de Commissarissen der buurtwegen tot het bouwen en herstellen van openbare gestichten die met de medehulp der provincie gedaan worden, uit te strekken, op zijne dagorde te willen terugbrengen. Hij doet bemerkten dat het besluit van verdragging, uitgesproken in de voorgaande zitting, op valsehe inlichtingen berust, dewijl er geen ontwerp van herziening des provincialen reglements over de buurtwegen noch nedergelegd noch officieel aangekondigd is.

Hij beroept zich, ten dezen opzichte, op het geheugen der bestendige Deputatie, welke den Raad slechts uit toegevoegdheid heeft willen raadplegen, vermits art. 44 des reglements van den 26 juli 1845 dit Collegie toelaat de agenten der buurtwegen te belasten met den nieuwen dienst dien men voornemens is hun over te dragen.

Hij vestigt insgelijks de aandacht der vergadering op de onregelmatige proceduur die er bij gelegenheid der stemming over het bedoeld voorwerp gevolgd is, namentlijk dat men de schikkingen van art. 29 des reglements van inwendige orde uit het oog verloren heeft.

De H. Ridder de Borman antwoordt dat indien de 2^e Commissie zich voor de verdragging heeft verklaard, dit is omdat zij getwijfeld heeft of de Commissarissen der buurtwegen wel den tijd zouden gehad hebben om zich met het nieuwe werk dat hun gevraagd was te belasten. Wel is waar, zijn voorstel was op geene officieele tijding gegrond, maar nogtans de ingeroepen oorzaak was echt, de herziening van het reglement over de buurtwegen heeft meer dan eens, in de verschillende sectien van den Raad, het voorwerp van officieuse medeelingen uitgemaakt en wordt door allen verlangd.

Door zijne verzening naar het aanstaande jaar, wordt het voorstel niet verwoopen. Spreker moet nogtans bekennen dat de aanmerking van den H. Gouverneur gegrond is wat aangaat de stemming die heeft plaats gehad welke met de voorschriften des reglements niet overeenkomstig geweest is.

Het voorstel de zaak op de dagorde terug te brengen, is aangenomen.

Aanvraag eener toelage door den gemeenteraad van Nymeyen, voor het oprichten eener overstromingsdijk van aan de liniet van Lixhe tot aan Klein-Nymeyen, op eene lengte van 2,940 meters.

De H. Vroonen, verslaggever der 4^e Commissie, stelt voor deze zaak, van een allergrootst belang, voor onderrichting, naar de bestendige Deputatie te verzenen.

De hoogdringendheid verklaard zijnde, worden de conclusien ter stemming gelegd en aangenomen.

Rekwest der gemeenteraden van Rukelingen-op-den-Jeker, Bitsingen, Woneck, Eben-Emael, Boirs en Glons vragende de afschaffing der meelmolens op den Jeker.

De H. de Maret, verslaggever der 1^e Commissie, verklaart dat de redens welke de gemeenteraden doen gelden, zeer ernstig zijn, maar dat erkent is verkregene rechten te krenken, hetgeen zoude kunnen aanleiding geven tot vragen van aanzienlijke vergoedingen nopens dewelke de Raad geene elementen van beoordeeling bezit.

Diensvolgens stelt hij voor, de aanvraag, voor instructie, naar de bestendige Deputatie te verzenen.

De hoogdringendheid wordt verklaard en bespreking geopend.

De H. de Matthys erkent den ongunstigen toestand welke het rekwest der petitionarissen heeft doen ontstaan. Deze toestand komt hieruit voort dat de molenaars het reglement wegens de opschorsing der waters, vastgesteld door de peilnagels, niet nakomen, en dat zij, dikwijls, beweegbare hoogsels opwaarts kunne molens, plaatsen. Een middel om dat middel te bestrijden, zoude bestaan in het daarstellen van stortplaatsen. Men deed goed dit punt door de Commissarissen der buurtwegen te doen bestudeeren. Wat het overige betreft, de bestendige Deputatie is gewepend en kan de overtreders in recht vervolgen krachtens de schikkingen van art. 47 des provincialen reglements over de waterloopen, dd. 11 juli 1879.

De H. de Leixhe-Streel deelt in het gevoelen van den H. Matthys en wijst insgelijks eenige maatregelen aan die, volgens hem, geschikt zijn den toestand te verbeteren zonder dat men tot de vernietiging der molens zijne toevlucht moet nemen.

De conclusien van het verslag worden vervolgens ter stemming gelegd en aangenomen.

Rekwest van den Limburgschen Kring der koninklijke Maatschappij van openbare geneeskunde, strekkende tot het bekomen: 1° der inrichting krachtens een provinciaal reglement, van eenen dienst ter bestatiging van de overlijdens in al de gemeenten der provincie; 2° der oprichting van boerderij-godshuizen op het platte land; 3° de afschaffing der watermolens op den Jeker.

De H. de Maret, verslaggever der 1^e Commissie onderzoekt de eene na de andere de verschillende punten van dit rekwest.

Wat aangaat het 1^e punt, hij vindt dat de gevraagde maatregel zeer aanbevelingswaardig zoude zijn. Eene dienst ter bestatiging der overlijdens in de gemeenten bestaat in Holland. Hij stelt voor de bestendige Deputatie te belasten zich een reglement betreffende de begravensissen in dit land te bezorgen.

Zij zoude in de aanstaande sessie, hare inzichten aan den Raad doen kennen wegens de toepassing welke gebruylijk is in de provincie aan dit reglement zoude kunnen gegeven worden.

Wat betreft het 2^e punt, dit is volgens spreker geen nieuw gedacht. De bouw van boerderij-godshuizen op het platte land, is door wijlen den H. Gouverneur Bovy aan al de gemeenten aanbevolen geweest, maar weinige hebben er, bij gebrek aan middels, gevolg aangegeven.

De bestendige Deputatie zoude de vroeger gedane aanbevelingen kunnen vernieuwen.

Wat het 3^e punt betreft dit is slechts de herhaling van het rekwest aangehaald onder n° 8 der dagorde.

Na de uitleggingen gegeven door de Hll. de Matthys en de Leixhe-Streel, is de 1^e Commissie van gevoelen dat er middel is den gevraagden uitslag te bekomen zonder de molens gansch te doen afschaffen.

De bestendige Deputatie zoude te onderzoeken hebben of het niet zoude gepast zijn voor zekere molens de peilnagels te doen zakken.

De hoogdringendheid wordt verklaard en de bespreking geopend.

Niemand het woord vragende, worden de conclusien van het verslag ter stemming gelegd en aangenomen.

Geuzen-kroniek.

In Pruisen is, gelijk men weet, de vuile roman *Nana* van Zola veroordeeld, alsook nog een ander werk met name *Angela*. Nu weer vervolgt het gerecht den uitgever en de schrijver van een even zedeloos roman, *Felicia* getiteld. En wat doet men in België tegen die vulgheid? Men gebruikt ze voor de politieke *Liberale* propaganda! Propere partij!

Een geus die wat praat had gemaakt in de kerk van Overijssche, is voor die heldendaad tot 8 dagen gevang en 26 fr. boete veroordeeld. Dit zal vele lawaaimakers tot bezinning brengen.

In het Atheneum te Antwerpen, is verleden woensdag een leerling van 4 uren namiddag tot 's morgens 7 ure opgesloten geweest. De ouders waren half dood van schrik, want in de school had men verzekerd dat de leerling er niet was. Moest zoo iets bij de Jesuïeten gebeuren, ge zoudt het gezinsblad niet weging hooren donderen over *misdad, proserij, mishandeling, heulen, onmenschen, enz. enz.* Bij de geuzen wordt zoo iets echter eene schuldloos *onoplettendheid*, en zoo het gemeentebestier, gelijk onlangs te Borgerhout, daarvoor den plichtigen straf, wordt die beslissing verbroken! Zal 't parket nu eene vervolging inspannen?

Twee jaar geleden, leverde het liberaal ministerie te Borgworm (Waremmen) kiespapier, zoo doorschijnend, dat men zeer goed raden kon voor wien de kiezer stemde.

Niettemin keurde men de kiezing goed, want — de kiezing betrof den officieel kandidaat Hallet, arrondissements-kommissaris.

In de laatste kiezingen te Zout-Leeuw wordt M. Lowet, katholiek gekozen in plaats van M. Van Goidsenhoven, liberaal.

Men vernietigt de kiezing van M. Lowet, en waarom?

Het geleverde kiespapier was dun en de potlooden waren scherp aangepunt, zoo dat, door de drukking, het teeken langs buiten zou kunnen gezien zijn?

Voor hetzelfde feit, twee maten en twee gewichten: wat hier ten gunste van den liberaal wordt uitgelegd, wordt ginder ten nadeele van den katholiek verklaard.

Van eerlijkheid?... Daar en is geen sprake van.

Het zijn niet alleen onze militairen, welke eere bewijzen aan de Zusters van Liefde; ook de protestanten brengen haar lof en hulde. Dr Schwarz, geheim-regeerings- en medicinaalraad te Trier, geeft, in een prachtig rapport, zijn gedacht over de Zusters te kennen. Ziehier wat hij zegt:

«Wie ze bij haar stil, nederig en toch met vrolijkheid verricht werk aan het ziekhed heeft gezien; wie gezien heeft hoe zij rusteloos en onvermooid haar plichten vervullen; hoe zij zich vol opoffering toewijden aan haar beroep; hoe zij onberingden lijden, om den haar toevertrouwen arme zieke nog ondersteuning te kunnen geven; hoe zij dag en nacht, in zomer en winter, bij het slechtste weer en zonder verwijl, de stem welke haar aan het ziekhed roept, volgen, en uren ver te voet gaan om aan armen en rijken, van alle gezindheden, hulp te brengen; hoe zij elken dienst bij de zieken met gewilligheid en zonder afkeer of aarzeling volbrengen, die moet evn als de verslaggever, welke niet den katholieken godsdienst belijdt, doch herhaaldelijk in de gelegenheid was

het werk der kloosterzusters gaê te slaan, de hoogste achtung voor deze vrouwen opvatten, haar rusteloos lever bewonderen en hare uitstekende onbaatzuchtige diensten erkennen. *Met dit oordeel zijn het alle geneesheeren eens, die binnen en buiten de gasthuizen met haar te doen hebben.* Allen prijzen haren lever, hare bekwaamheid en verdedigheid. Ongelukkig lewist de ondervinding, dat een snelle wegwijking en een vroegtijdige dood deze kloosterzusters treft, in dat de menigvuldige inspanningen en onberingen, waaraan zij bij de uitoefening van haar beroep zijn blootgesteld, haar leven in buitengewone mate bedreigen. Het merendeel sterft al spoedig aan longentering.

Volgens een gentsch blad — zou het nederlandsch gouvernement ongelukkig pogingen doen, om den handel n^o Duitschland, van België af te trekken.

Om meer en meer Amsterdam met den transit van centraal Duitschland te bevoerdeelen, zullen de Nederlanders het kanaal van Amsterdam naar de Werwv verbreeden, hetgeen de betrekking tusschen Keulen en Amsterdam oneindig gemakkelijker maken zal.

En wat doet ons ministerie voor den handel? Leest zelfs de liberale dagbladen, die over den toestand van handel en nijverheid schrijven, en zij zult zien dat de klacht algemeen is over de nalatigheid van het gouvernement in het nemen van maatregelen.

Men jaagt achter den priester, men knooit met vroeger genomen besluiten, men wil erkende schulden *snooden*, de gemeenten met middellose scholen, enz.

Benoeemingen van burgemeesters en schepenen.

Door koninklijk besluit van den 10 juli zijn benoemd in de volgende gemeenten:

Te Henderen: burgemeester, M. A. J. F. Op de Beek.

Te Kerkom: burgemeester, MM. J. Houbanx, schepenen, D. Smolders.

Een koninklijk besluit van den 10 juli neemt het ontslag aan van M. N. Lacroix, burgemeester der gemeente Woneck.

Sterfgeval.

Verleden maandag is te Lantaeken op het kasteel van Alichbourg overleden, M. H.-W. Breuls, voorzitter der provinciale landbouw commissie, oud-burgemeester van Gellik en oud-lid van den provincialen raad.

M. Breuls was 75 jaren oud. De plechtige lijkdienst heeft heden donderdag in de kerk van Lantaeken plaats; daarna is het lijk naar Luik vervoerd alwaar de begraafing begraving gedaan is in den familie kelder.

L'indicateur des chemins de fer pour le mois de Juillet est en vente chez M. COLLEE, libraire, Grand Place à Tongres. Prix 25 cent.

Abonnement du 1er juillet à fin decem. 1.550 fr. Envoi franco.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 187 koeien, 61 kalveren, 50 schapen, 57 vette varkens en 970 magere varkens.

BUITENLAND

Frankrijk.

NOG EEN PRIESTERMOORDER.

In de assisen der Opper Loire heeft men weer eene zaak behandeld van eene poging tot priestermoord, en toen die poging niet gelukte, heeft men tegen dien ongelukkigen priester de gruwelijkste lasteraal nitgestrooid: wij willen spreken van den pastoor van Rioude, M. Gibert.

«Ha, riep de advocaat, een republiekaan uit, ha, die schurken, die aanvallers der priesters, die lasteraars en beledigers noemen zich republiekanen! Welnu, naamloze beledigers zijn de grootste vijanden der republiek. Ik heb de republiek verdedigd in hare moeilijckste omstandigheden; maar nu hou ik mij van haar verwijderd. Dat zij terugkeere tot de ware vrijheid, tot den eerbied voor het geloof en ik zal, zooals vroeger, haar trouwste dienaar zijn.»

M. de pastoor Rivet is vermoord, den luik opengereten, ijselijk verminkt geworden. Waarom? Omdat hij priester is. Jaffre wilde ook den pastoor Gilbert vermoorden. Waarom? Alweer omdat hij priester is.

«Ha, zij die deze denkbeelden verspreiden, hebben eene verschrikkelijke verantwoordelijkheid; zij denkt straffeloos in uwe salons, in uwe dagbladen, in uwe romans, in uwe kroegen en uwe kringen God te kunnen verloochenen, beledigen, lasteren. Past op, met dat gevaarlijk spel! God wrekt zich zoo als hij het goetvindt!»

De goddeloosheid wordt eene moordderij; de geweeren die de gijzelaars doodden, droegen propven van dagbladen gemaakt. Wat wilt ge! Het volk is logiek. Gij leert het dat er geen God is! Wel, waarom dan niet al gedaan wat de menschelijke beest ons ingeeft? Gij zegt: de priester is uw vijand! En het volk doodt den priester gelijk een beenhouer een os, gelijk men een wolf of een razenden hond neerschiet! »

De advocaat verhaalde hoe Jaffre aan den uitgever der *Abeille* kwam zeggen, dat als men, zoo als M. Rivet, den onderpastoor Gilbert vermoordde, hij, Jaffre, dit zou gedaan hebben. Eenige dagen later komt Jaffre den onderpastoor tegen in een hollen weg. Jaffre gaat voorbij, doch de priester vermoedt iets kwaads en keert zich om. Jaffre trekt zijn revolver, en hem zeggende: «ha, gij tegt mij! » schiet hij hem twee kogels in het linkerbeen en een derde kwetst het rechter.

«De priester toonde veel moed. Hij zag den dood van nabij, zegt de spreker. Weken lang lag hij op het lijdensbed en de likteekens der wonden bleven hem bij. Men heeft hem niet lichamelijk kunnen doorden; men wil hem nu met een cerulozen, helseken, gevloekten laster vermoorden. Een helsch komplot wordt gesmed; eerst zegt men de laatste zantigingen in 't geheim, dan in open daglicht. De republiekaansche pers ligt en lastert mee. En toch wie was die priester? M. Gibert, volgens alle getuigenissen is een eerlijk, braaf, weldoer de priester. Hij is driftig, zegt zij; ja, driftig om het goede te doen. Ziet zijn eerlijk gezicht; het weerkant als een spiegel de hewegingen zijner ziel. Er is bij dien priester iets van den soldaat.»

Een geheim onderzoek heeft zelfs niets opgeleverd: M. Gilbert, zegt het proces verbaal, heeft te St Hippre een onbesmet leven geleid. Komaan, opent die geheime verslagen, brengt ze in het licht. Ik daag u uit het te doen!

«Wonderlijk schoonspel! ziedaar een priester, een man van eer, sans peur et sans reproche, die als eene genade vraagt dat men het geheim onderzoek openlijk doe kennen aan katholieken en vrijdenkers, en men weigert! Ik sta alleen, zegt hij, ik word door iedereen nu gezien. Komaan, spreek nu! Gij, dagbladen, die mij naamloos vervolgd, verlaat uw masker en komt hier, zooals ik! Waar zijn uwe inlichtingen? Ben ik schuldig, zelfs van eene dagelijksche zonde, klaagt mij aan bij mijnen bisschop, bij mijne broeders in het priesterschap, bij dit talrijk gehoor; verpletter den meeneigen priester!»

Jaffre heeft, niet alleen den priester willen vermoorden, omdat hij priester is; hij heeft hem beschuldigd van overspel met zijne vrouw. Hij liegt en hij weet dat hij liegt, en hij heeft dit eindelijk hier bekend voor de rechtbank. Hij liegt zelfs als hij zegt, dat M. Gilbert onvoorzichtigheden zou gepleegd hebben jegens zijne vrouw, dat hij haar meer dan vriendelijk zou gesproet hebben. Doch waar zouden wij heengaan, als zelfs een vriendelijken groet moest uitgelegd worden als een teeken van bederf, als een bewijs van slechte inzichten?»

Prachtig is het einde der pleidooi, na gezegd te hebben, dat de liberale gazetten twee maanden lang, den goeden naam van M. Gilbert hebben verschoond en bezwadderd: «Men heeft hem geene oogenblik rust gelaten op dien Kavalariëberg; ik heb dien langen doodstrijd bijgewoond en mijn haat is er onder gekoken!»

In deze sombere oogenblikken, vol onrust, heeft men zich niet meer te verdedigen tegen de drogredens der liberale pers, maar tegen het scherme van Mallet, tegen den revolver van Jaffre! Heeren gezwommen laat niet denken, dat die oude en eerlijke grond van Velay, een schuilhoek van priestermoordenaars is geworden. Zijn er nog geen pinhoopen genoeg in ons vaderland en over den ondermijndegrond gestrooid? Denkt aan de priesters die onder de belediging en het mes leven, en wrekt de eer van ons dierbaar en edel land!»

Ziedaar, zegt de *Univers*, wat toestand de liberale pers in Frankrijk gemaakt heeft — en wij voegen er bij, de liberale belgische pers wil ook hierin de fransche navolgen.

Politiek overzicht

BOMBARDEMENT VAN ALEXANDRIE.

Londen, 11 juli.

De *Standard* kondigt eene depeche af, gezonden van aan boord der *Invincible*, en waarin gemeld wordt dat de panterscheepen *Alexandra*, *Sultan* en *Superb* het bombardement begonnen hebben.

De batterijen antwoordden onmiddellijk, doch hunne schoten bereikten in 't begin de schepen niet. Het overige der vloot nam vervolgens deel aan het bombardement. Ten 7 1/4 ure was het geschut tusschen de batterijen en de schepen algemeen.

Na ongeveer 20 minuten geschoten te hebben, hield het geschut van 2 forten op. Het fort Ilharos schijnt erg beschadigd. De schepen hebben geene schade geleden.

Alexandrie, 11 juli, 2 ure.

Het bombardement heeft reeds 2 uren geduurd. De forten Marsa en Elkana, zijn in de lucht gesprongen. Vele stukken geschut van de andere forten zijn buiten gebruik gesteld.

Er is nog geen teken gegeven dat men bereid zou zijn tot de overgave.

Alexandrie, 11 juli, 11 ure.

(Van op de reede).

Het bombardement duurt voort. Het geschut